

Bestaanszekerheid steeds verder onder druk

Jaarverslag Armoedecoalitie Utrecht 2021

Armoedecoalitie
Utrecht

De Armoedecoalitie: verbindend en signalerend

De Armoedecoalitie Utrecht is een bundeling van maatschappelijke organisaties, initiatieven en mensen¹ in de stad rondom het thema armoede. We willen een antwoord geven op de hoogste noden van mensen met een laag inkomen. Ons doel is dat het aantal mensen in ernstige armoede afneemt, kinderen meer kansen krijgen en de ontstane tweedeling in de samenleving vermindert.

We doen dit door:

- Signalering en analyse; agendazetting; en lobby richting het Rijk;
- Initiëren van verbeteringen in de uitvoeringspraktijk (o.a. door armoede en schulden te integreren in werkprocessen zoals partners werkgroep jongeren); opruimen van hobbels en drempels, en vereenvoudigen toegang tot regels en fondsen;
- Ervaringsdeskundigen een prominente rol te geven in het signaleren en mee bedenken en uitvoeren van werkzame oplossingen; in het zichtbaar en bespreekbaar maken van armoede en schulden.

Bij de Armoedecoalitie zijn ruim 250 mensen aangesloten en zo'n 50 organisaties. Er werkt structureel 1 betaalde kracht voor 0,5 fte en een bureaumedewerker voor 8 uur in de week. Daarnaast is er een team van 17 vrijwilligers onder leiding van een ondersteuner betrokken om armoede en sociale uitsluiting tegen te gaan. Incidenteel wordt er op projectbasis extra menskracht ingeschakeld.

SIGNALERING

Bestaanszekerheid broodnodig

In 2021 is het leefgeld van mensen steeds verder onder druk komen te staan. Door de stijgende zorgkosten, inflatie en aan het einde van 2021 ook de exorbitant stijgende energierekening staat het water veel mensen aan de lippen. De Armoedecoalitie lobbyde hard bij het nieuwe kabinet voor een hogere uitkering en hoger minimumloon en bracht tal van knelpunten onder de aandacht. Met wisselend succes: de uitkeringen en het minimumloon gaan omhoog in het nieuwe kabinet, maar de kosten stijgen harder waardoor mensen er per saldo op achteruit gaan. Pleisters worden er veelvuldig geplakt, maar een structurele oplossing is nog niet gerealiseerd.

Maatwerk en zorgkosten

Ook in Utrecht verzamelden we signalen en zochten we met partners naar oplossingen. Uitmondend in een coulante houding van de gemeente voor mensen met hoge energiekosten, maatwerk en ruimhartige toepassing van de bijzondere bijstand. En een initiatief van de Tussenvoorziening om

¹ Aangesloten organisaties zijn: Tussenvoorziening, Leger des Heils, U Centraal, JoU, Lister, Buurtteams jeugd en gezin en Buurtteams Sociaal, Samenwerkende Utrechtse Woningcorporaties, Moviera, Hogeschool Utrecht, Emmaus, Al Amal, Rode Kruis, Solgu, Ubuntuhuis, U-2B Heard!, Cosbo, Nisbo, Steunpunt GGz, buurtpastoraten van de kerken, Dock, Asha, Akder, Nisbo, ervaringsdeskundigen, Humanitas, Leergeld, Vluchtelingenwerk, Jeugdfonds cultuur en sport, Big Brothers Big Sisters, Utrecht in Dialoog, Sharing Arts Society, Bibliotheek Utrecht en vele anderen. Met de gemeente werken we actief samen.

mensen in een schuldregeling de eerste drie maanden te compenseren voor de stijgende energiekosten.

We brachten onze zorgen over de sterk stijgende zorgkosten onder de aandacht van de gemeente en zetten ons in voor afschaffing van de eigen bijdrage voor individuele WMO-voorzieningen. Ook maakten we ons hard voor toegankelijke en betaalbare basiszorg (tandarts) buiten kantooruren voor mensen met een laag inkomen.

INITIATIEF

Laptops met maatjes voor mensen in armoede

Zonder laptop is er veel lastig: solliciteren, een mailadres aanmaken, Digid aanvragen, een zoom meeting of afstandsonderwijs volgen. Voor veel mensen die in armoede leven is de aanschaf van een laptop niet mogelijk.

En dat zorgt voor ongelijke kansen. Tijd dat daar verandering in komt, toch? Vanuit de Armoedecoalitie zijn we met zes organisaties en financiële ondersteuning van de gemeente een project gestart om 300 Utrechters met een kleine beurs een laptop te geven. En, als ze dat willen, een gratis cursus digitale vaardigheden en een eigen digi-maatje die ze een tijdje op weg helpt met de laptop. Want een eigen laptop is leuk, maar als je er niet mee overweg kunt, heb je er nog niks aan. Het project wordt getrokken door de Tussenvoorziening en uitgevoerd in samenwerking met Steunpunt GGz, De Utrechtse Uitdaging, Digiwijs, Dock en Moviera.

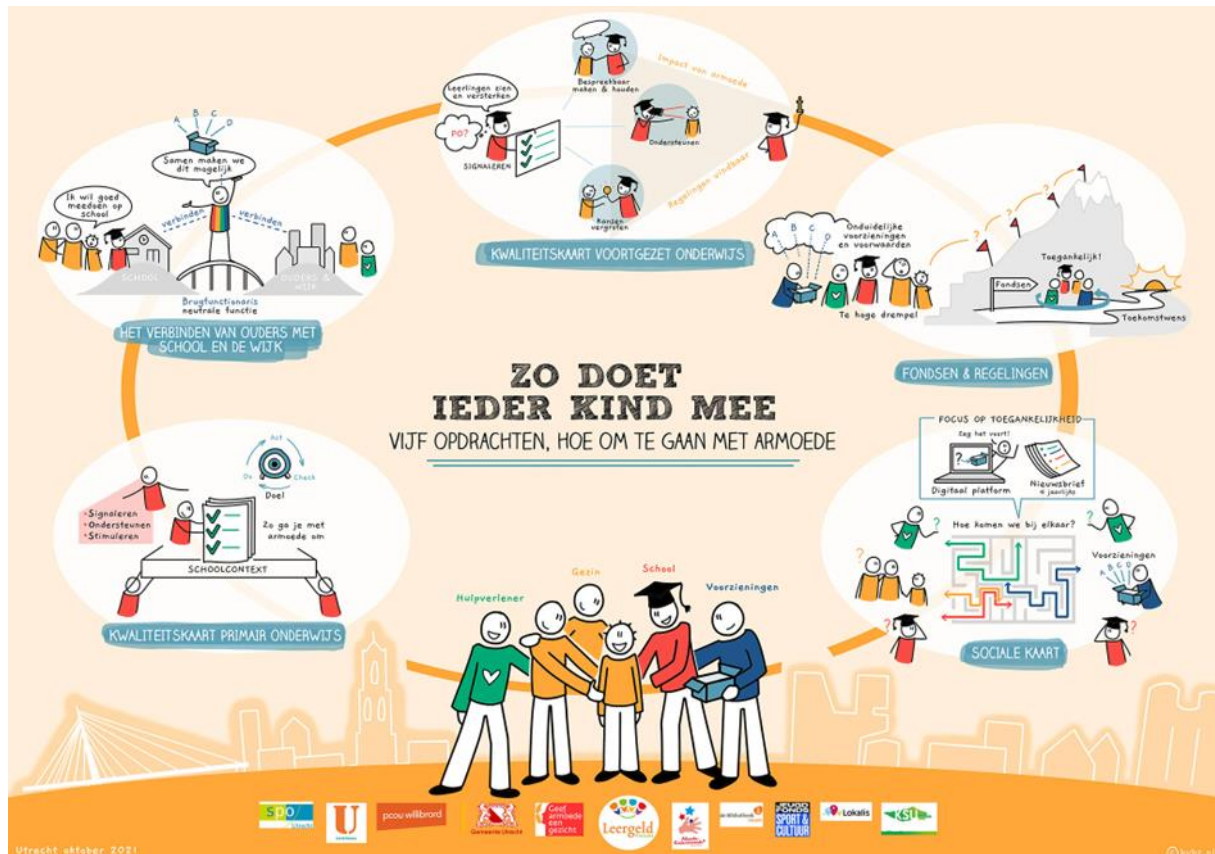
MEER KANSEN VOOR KINDEREN

Meer kansen voor kinderen

Kinderen die opgroeien in een gezin met geldzorgen, hebben minder kansen dan andere kinderen. Materieel kunnen zij minder meedoen: geen of minder geld voor kadootjes bij verjaardagen, sport en cultuur activiteiten, kleding, laptop ed. Ook sociaal emotioneel hebben zij het vaak zwaarder omdat ze thuis in een stressvolle situatie opgroeien. Dit leidt tot minder concentratie, minder zelfvertrouwen en minder vertrouwen in instanties. Deze problemen werken door tot in de volwassen leeftijd (Zie ook kinderombudsman, 2020).

De Armoedecoalitie vindt het belangrijk dat alle kinderen zich zo goed mogelijk kunnen ontwikkelen. Op dit moment maakt slechts 20% van de kinderen die opgroeien in armoede gebruik van Stichting Leergeld. Het bereik (in 2020 gestegen van 10 naar 20%) kan nog fors omhoog. Daarnaast willen we graag dat kinderen voldoende sociaal emotionele steun ervaren zodat zij zich zo goed mogelijk kunnen ontwikkelen. Ook hierin valt flinke winst te behalen. De scholen zijn hiervoor belangrijke vindplekken.

Om kinderen en hun ouders beter te steunen en leerkrachten te ontlasten, organiseerden we in samenwerking met de Alliantie Kinderarmoede, het onderwijsveld, welzijn, bibliotheek en gemeente twee grote werkbijeenkomsten. Hieraan namen in totaal ruim 300 mensen deel. Het resulteerde in 5 ontwikkelopgaven om armoede bij kinderen eerder te signaleren, hen hierbij te ondersteunen en te stimuleren om hun talenten te ontdekken en te ontwikkelen. Zie hiervoor onderstaande figuur.

In 2022 en 2023 gaan we met partners aan de slag om deze ontwikkelopgaven uit te voeren.

MEEDOEN

Zwembadvouchers

Van 'Watergames and More' kregen we 250 zwembadvouchers voor gezinnen met kinderen onder de 12 jaar, die niet op vakantie gaan. Met een voucher konden zij met het gezin een hele middag naar het zwembad.

Weekje weg

Ook organiseerden we met vijf vrijwilligers de werving en selectie voor weekje weg. Dit is een gratis vakantieweek voor in totaal 27 gezinnen met weinig geld die al lang niet op vakantie zijn geweest. De week wordt gefinancierd door Stichting Weekje Weg en de gemeente Utrecht. In samenwerking met de kerken regelden we voor alle kinderen een rugzak met speelgoed, zodat de gezinnen een week zonder zorgen met de eigen kinderen weg zijn.

'Wij zijn vandaag terug gekomen uit Ommen. Wij wisten niet zo goed wat we konden en moesten verwachten. Dus gingen er blanco in. Maar, jemig wat hebben wij genoten

afgelopen week. Mijn dochtertje raakt er niet overuit gepraat. En de vrijwilligers daar zijn toppers.

Bij aankomst kregen de kinderen een leuke tas met een boek en moeders een kruidvat cadeaubon. Ik dacht jemig wat lief we krijgen al zo'n week en allerlei uitjes en dan ook dit nog. Echt enorm bedankt.

Dan de uitjes. We hebben zoveel gedaan en ook werden we vrijgelaten en hebben we zelf lekker op de fiets de buurt verkend en gewandeld. Nogmaals enorm bedankt voor deze onvergetelijke week. Ik kan m'n waardering niet vaak genoeg uitspreken. Maar wij zullen nog vaak genoeg terug kijken op deze vakantie naar Ommen. Nogmaals dank u wel.'

GEEF ARMOEDE EEN GEZICHT

Talkshow Er is genoeg

Happy Motion organiseerde met de Armoedecoalitie en RTV Utrecht 10 televisie talkshows 'Er is genoeg'. In deze talkshows van 20 minuten waren de rollen omgedraaid: drie ervaringsdeskundige vrijwilligers gingen als reporter in gesprek met hun gasten - zoals de wethouder, een hoogleraar en een directeur van een woningbouwcorporatie – over zaken als geldzorgen, schulden en huisvesting. Elke week werd een nieuw thema besproken. Van te voren kregen de reporters een korte cursus tot televisie-interviewer en -verslaggever. De talkshows werden 10 weken lang uitgezonden op de stads en regionale televisie. Met een bereik van enkele duizenden kijkers. Zie ook:

www.erisgenoeg.nl/talkshows/talkshow-utrecht/.

Mooi Meegenomen

Het team Ervaringsdeskundigen organiseerde zes Mooi Meegenomen Markten in verschillende wijken. Dit zijn deel- en informatiemarkten waar mensen met een kleine beurs gratis spullen kunnen krijgen en advies over regelingen en mogelijkheden. Mensen met een kleine beurs kunnen gratis kleding en speelgoed ophalen én informatie krijgen over regelingen en wijkinitiatieven. De weggeefmarkten in Kanaleneiland vonden plaats bij Bosshardt, BuurThuis en Bibliotheek Kanaleneiland. Per keer waren er gemiddeld 35 unieke bezoekers. Hieronder waren ook veel kinderen die bijvoorbeeld deelnamen aan de tekenworkshop. De markten als 'lokker' hebben ook geleid tot laagdrempelige kennismaking met ontmoetingsplekken in de wijk. Zo ontdekte een bezoeker bij de Mooi Meegenomen Markt 'Bij Bosshardt' en vierde hier enkele weken later kerst.

Spreekuur in de wijk

Hiernaast is er wekelijks een spreekuur in een buurthuis om wijkgenoten met een kleine beurs vanuit ervaringskennis te ondersteunen en wegwijs te maken in het woud van regelingen en voorzieningen.

“Zelf leef ik al langere tijd met een laag inkomen en sinds kort ben ik met pensioen. Met plezier adviseer ik wijkgenoten vanuit mijn expertise als ervaringsdeskundige.”

Het Grote Utrecht Stadsdiner

Op Internationale Armoededag organiseerden we in samenwerking met Sharing Arts Society en Bibliotheek Utrecht een groot evenement in de stad om de kansen van mensen met een kleine beurs te vergroten. Met Malala als inspiratiebron stond de centrale bibliotheek op 17 oktober in het teken van Kansengelijkheid. Met mini-colleges, workshops en optredens konden mensen in gesprek over de mogelijkheden om kansengelijkheid te bestrijden, het belang van huiswerkbegeleiding en onderwijs. Mensen maakten kennis met allerlei verschillende initiatieven, kansen en mogelijkheden. Ook kwam aan de orde hoe afkomst en omgeving doorwerkt in het krijgen van kansen op latere leeftijd.

Sharing Arts maakte diverse filmportretten van mensen in armoede en schulden. Fatiha Benazzi maakte een filmpje met leerlingen uit groep 7 over leven in armoede. De films staan op YouTube en werden uitgezonden door RTV Utrecht.

Ter afsluiting aten vele Utrechters op 40 verschillende plekken in de stad met elkaar. Zij deelden verhalen en ervaringen over kansengelijkheid. Ondersteund met een live televisie uitzending over kansengelijkheid van RTV Utrecht.

Ronde van Sint Maarten

Op 6 en 7 november organiseerden we samen met Sharing Arts Society de Ronde van Sint Maarten. 7500 mensen namen deel aan de lichtjestour met theater, muziek en beeldende kunst. Gericht op het thema 'kansengelijkheid'. Vanuit de Armoedecoalitie namen diverse mensen deel aan de tour, Atelier SPAT maakte een lichtsculptuur. Op verschillende locaties maakten mensen lampionnen. Een ervaring om nooit te vergeten.

